



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 309/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., R., zastúpenej advokátom JUDr. Š. P., H., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 12 C 35/2007 a Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 1 Co 70/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2009 doručená sťažnosť M. K., R. (ďalej len „sťažovateľka), vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 35/2007 a Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 Co 11/08. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 30. júla 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa sa žalobou podanou okresnému súdu domáhala od žalovaných L. S. a M. S. (ďalej aj „žalovaní“) odstránenia garáže

s odôvodnením, že garáž bola postavená k jednej zo stien rodinného domu sťažovateľky okolo roku 1980, a to bez jej súhlasu, bez stavebného povolenia, na časti pozemku, ktorý je vo vlastníctve sťažovateľky, a napokon v rozpore s vtedy platnými stavebnými predpismi. Nutnosť podania žaloby odôvodňovala aj tým, že žalovaní nerešpektovali jej viaceré výzvy na odstránenie garáže, pričom k výsledku neviedla ani súčinnosť obecného úradu. Tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého M. S. zasiahol do jej vlastníckeho práva, menovaný potvrdil a uznal, že nevie preukázať písomný súhlas sťažovateľky na výstavbu garáže na jej pozemku. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 C 35/2007 z 11. februára 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 11/08 z 11. mája 2009 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá s tým, že náhrada trov konania sa účastníkom nepriznala. Rozsudok sa stal právoplatným 8. júna 2009. Už uvedenými závažnými okolnosťami sa všeobecné sudy nezaoberali, čím došlo k porušeniu ustanovení § 123 a § 126 Občianskeho zákonníka. Hoci sťažovateľke bolo konaním žalovaných znemožnené nakladať so svojím pozemkovým vlastníctvom, všeobecné sudy jej oprávnenému žalobnému nároku nevyhoveli. Porušili tým jej základné právo na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), resp. čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 12 C 35/2007 a krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 11/08 s tým, aby boli rozsudky okresného súdu z 11. februára 2009 a krajského súdu z 11. mája 2009 zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 70/09-183 z 11. mája 2009 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 35/2007-162 z 11. februára 2009. Podľa názoru krajského súdu bolo nepochybne preukázané, že neboli zistené dôvody, ktoré pôvodne viedli sťažovateľku podľa jej vlastného tvrdenia k podaniu žaloby o odstránenie stavby. Sťažovateľka totiž tvrdila, že žalobu podala z dôvodu, že sporná garáž spôsobovala zamákanie suterénu jej rodinného domu. Vykonaným znaleckým dokazovaním z odboru stavebníctva sa však zistilo, že príčinou zamákania rodinného domu nie je sporná garáž.

Nemožno urobiť ani záver, že by išlo o neoprávnené zriadenie stavby na cudzom pozemku. Žalovaní od začiatku konania poukazovali na to, že garáž postavili s privolením sťažovateľky, ktorá proti tomu žiadne námietky nemala. Garáž bola postavená v rokoch 1980 až 1981, pričom sťažovateľka po prvýkrát jej postavenie namietala až v roku 1995, o čom svedčí obsah listu O. ú. v H. sp. zn. URAŠSS 998/95-Št z 11. septembra 1995. Preto nemožno tvrdiť, že k postaveniu garáže došlo bez súhlasu sťažovateľky. Podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil. Vzhľadom na zistené skutočnosti nie je skutková podstata uvedeného ustanovenia v danom prípade naplnená.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predovšetkým je potrebné konštatovať, že hoci sťažovateľka v podanej sťažnosti napáda popri konaní vedenom okresným súdom aj konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 11/08, v skutočnosti ide správne o konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 70/09, ako to vyplýva z predloženej kópie rozsudku krajského súdu. V ďalšom preto ústavný súd vychádzal zo správneho označenia spisovej značky rozsudku krajského súdu.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 12 C 35/2007, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu sťažovateľke mal krajský súd v odvolacom konaní. Sťažovateľka možnosť podať odvolanie aj využila. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 70/09. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľka nie je spokojná s rozsudkom krajského súdu, lebo podľa jej presvedčenia bola v práve, no napriek tomu sa jej nedostalo požadovanej súdnej ochrany. Inak z podanej sťažnosti nevyplývajú žiadne konkrétne tvrdenia o pochybeniach všeobecných súdov.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd svoj rozsudok dostatočným a presvedčivým spôsobom zdôvodnil, keď vychádzal z toho, že garáž bola postavená na pozemku sťažovateľky s jej neformálnym súhlasom, keďže existenciu garáže na svojom pozemku začala namietat až po asi pätnástich rokoch v súvislosti s tvrdením, že garáž spôsobuje zamákanie jej rodinného domu. V nijakom prípade nemožno uvedené závery krajského súdu považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Keďže právomoc všeobecného súdu rozhodnúť o odstránení stavby je viazaná na skutkovú podstatu § 135a Občianskeho zákonníka, nebolo potrebné osobitne sa zaoberať tvrdením sťažovateľky, podľa ktorého garáž bola postavená bez stavebného povolenia

a v rozpore s vtedy platnými stavebnoprávnymi predpismi. V takýchto prípadoch totiž môže o odstránení stavby rozhodovať stavebný úrad, nie všeobecný súd.

Napokon treba uviesť, že skutočnosť, že výsledok súdneho konania nezodpovedá predstavám sťažovateľky, nemôže sama osebe znamenať porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2009